

YMPÄRIVUOTISUUDESTA ELINVOIMAA -SEMINAARI

Greeneri Mikkeli puisto 23.5.2023

Kati Vapalahti, KT, Nuorisotoiminnan ohjaaja

Lehtori, Sosiaali- ja terveysalan koulutusyksikkö

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Ammatilliset kiinnostuksen kohteet:

Tutkimus- ja kehittämistyö, sosiaalipedagogiikka,
luonto- ja taidelähtöiset menetelmät

Muut kiinnostuksen kohteet:

Kulttuuri kuten taiteet ja liikunta, luonto,
kansalaistoiminta

Sosiaalinen puisto:

Mikä?

Mitä voisi?

Mitä pitäisi?

[Raitalan taidepolku - Visit Savitaipale](#)

Mitä sinulle tulee mieleen sanasta sosiaalinen puisto juuri nyt?

- Kirjaa ensimmäinen intuitiivinen ajatuksesi yhtään analysoimatta.
- Jaa ajatuksesi vierustoverin kanssa.

Sosiaalinen puisto vahvistaa ekologista, sosiaalista ja kulttuurista monimuotoisuutta

Tavoite:

- edistää monialaista osaamista ja yhteistyötä rakennettujen ympäristöjen **yhteisöllisessä** suunnittelussa ja toteuttamisessa
- edistää luonnon monimuotoisuutta
- lisätä jatkuvaa oppimista
- lisätä **saavutettavuutta**
- lisätä turvallisuutta

Tarkoitus:

- oppilaitos-, yritys-, järjestö-, kansalais- ja tutkijayhteistyönä sekä julkisten palvelujen kanssa tehtävänä yhteistyönä suunnitella ja toteuttaa **osallistumista ja saavutettavuutta** tukeva kohtaamisympäristö kulttuuri- ja luontotoiminnan kautta
- **suunnitella ja testata sekä arvioida** myös erilaisia hyvinvointia edistäviä luontointerventioita
- luoda nuorille **mahdollisuuksia yrittäjyysoppimiseen**

Mikkelipuiston avoimet ovet
17.9.2022 XAMK-Esedu
Muistojen puutarha

Kehittäjäyhteistyöt

- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Hyvinvointiala, Active Life Lab ja Xentre
 - Hämeen ammattikorkeakoulun Rakennetun ympäristön koulutusohjelma
 - Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopiston LUT (School of Engineering Science, Industrial Engineering and Management, Innovative Organizations and Sustainable Societies- tutkimusryhmä, Lahden kampus)
- Etelä-Savon ammattiopiston Puutarha- ja luonnonvara-ala

Greeneri: Sosiaalinen puisto
-seminaari 17.11.2022

Käyttäjätietoa ja ideointia

Kutsu

Tule ideoimaan yhteisöllistä ja terapeutista viheraluetta Mikkeliiin 17.11.2022!

Nyt sinulla on tilaisuus päästä vaikuttamaan lähialueesi yhteisen kokoontumispaikan suunnitteluun ja kehittämiseen!

Jokaisen mielipide on tärkeä. Tule sellaisena kuin olet! Työpajassa suunnitellaan luovasti. Tarjolla on pientä purtavaa. Paikalle voi tulla myös katselemaan ja kuuntelemaan. Mukana työpajassa on vieraitamme Saksasta, joten puhumme suomea ja englantia.

Ilmoittautumiset viimeistään 9.11.2022 osoitteeseen aanar001@edu.xamk.fi otsikolla "UNELMIEN PUISTOPÄIVÄ"

Aikataulu 17.11.2022:
13.30 – 14.00 Mikkelä-puistossa kävelyä ja tutustumista Mikkelipuistoon ([Greeneri](#) | Mikkelipuisto, Pursialankatu 5, 50100 Mikkelä))
14.00 – 17.00 Taidelähtöinen työpaja
Vetäjät: Anne Pässilä (Lut-yliopisto) Sari Suomalainen (Hämeen amk)

Terveisin Xamkin puistoporukka, Anni, Kati, Mauno ja Minttu

- <https://www.youtube.com/watch?v=PbiyrylR Ah0>

(Arenius, Anni & Saario, Minttu 2022. Nature Pedagogy – intensiivikurssi. Projektityön loppuraportti. Mikkelä: Xamk.)

Sosiaalinen puisto ja ekososiaalinen sivistys

- **Sosiaalisella puistolla** tarkoitetaan:
 - ympäristöä, joka tukee erilaisten ihmisten osallistumista ja kohtaamista vahvistuen turvallisuutta
 - huomioidaan niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin saavutettavuus ja esteettömyys
 - tarvitaan monialaista osaamista ja tulevaisuuden tarpeiden huomioimista
 - toiminnallinen ja esteettinen ympäristö, jossa voi vahvistaa omaa toimijuuttaan tekojen kautta mm. suunnitella viljelyä, viljellä, istuttaa, kasvattaa, kastella, hoitaa ja samalla olla osana yhteisöä istahtamalla kaverin kanssa termarikahvia juomaan ja eväsleipiä syömään
 - Tutkimusten mukaan yhteisöllisen puutarhatoiminnan vaikutuksia erityisesti
 - Osallisuuden tunne
 - Psyykinen ja fyysinen hyvinvointi
 - Stressi- ja masennusoireiden väheneminen
 - Mielialan paraneminen
- **Ekososiaalisella sivistyksellä** tarkoitetaan:
 - yhteisöllisissä oppimisympäristöissä ihmisen ymmärryksen laajentumista luontoon ja toisiin ihmisiin (vapaudet ja vastuut)
 - Luottamus tulevaisuuteen
 - *ekologiset kysymykset*
 - *Ihmisoikeudet*
 - *Vakaan talouden vaaliminen*

Millainen sosiaalinen puisto Mikkelipuistoon voisi sisältyä?

Yhteisöllisesti suunniteltu mallipuutarha
lavaviljelyä
kahvihetkiä
tapahtumia sosiokulttuurisesti

Kaihun luonnossa luontotoimintaa ja oppimista

[Green care-](#) ja luontolähtöisten toimijoiden, kouluttajien ja tutkijoiden kohtaamispaikka

Yrittäjyyskoulutusta nuorille

Järjestötoiminnan kohtaamispaikka

Mitä muuta?

Kehittämistä ketterästi

- Yhteistyö ja -kehittäminen
- Tiimit ja suora vuorovaikutus
- Muutokseen reagoiminen nopeasti
- Luovat yhteiskehittämisen menetelmät
- Jatkuva reflektointi
- Toimintatutkimus

Sosiaalisen puiston kehittämisen hanke

- [Terveyden edistämisen määrärahan vuoden 2024 haku on auennut - Uutinen – THL](#)

Yleiset painotukset:

- Määrärahalla tuetaan kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen mukanaan tuomat muutokset kuntien toimintaan ja muodostuvat uudet yhdyspinnat.
- Toiminnan tulee kohdentua lisäämään väestön kriisinkestävyyttä sekä vähentämään eriarvoisuutta hyvinvoinnissa ja terveydessä.
- Toiminnan tulee tukea Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätöksen toimeenpanoa, ja siinä tulee huomioida hyvät väestösuhteet ja väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen parantaminen.
Lisätietoja: [Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030: Valtioneuvoston periaatepäätös.](#)

Teemapainopisteet:

1. Hyvinvointijohtamisen ja koordinaation vahvistaminen kehittämällä kuntien, alueellisten toimijoiden ja järjestöjen yhdyspinnalla olevia johtamis-, neuvottelu- ja yhteistyökäytäntöjä tai kehittämällä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen koordinaatiota.
2. **Vaikuttavien luontolähtöisten menetelmien käyttöönotto kunnissa osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä eriarvoisuuden kaventamiseksi.**
3. Ehkäisevän päihdetyön tietojohdamisen, sisältöjen ja/tai menetelmien kehittäminen hyvinvointialueiden ja kuntien yhdyspinnoilla työn vaikuttavuuden ja laadun sekä haavoittuvien ryhmien tavoittamisen parantamiseksi.

Tutkimuksia aiheesta

- Howarth M, Brettle A, Hardman M, et al. 2020. What is the evidence for the impact of gardens and gardening on health and well-being: a scoping review and evidence-based logic model to guide healthcare strategy decision making on the use of gardening approaches as a social prescription. *BMJ Open* 2020;10:e036923. doi:10.1136/bmjopen-2020-036923
- Keto, Sami & Foster, Raisa 2021. Ecosocialization – an Ecological Turn in the Process of Socialization. *International Studies in Sociology of Education* 30 (1-2), 34–52. DOI: <https://doi.org/10.1080/09620214.2020.1854826>
- McGuire, L., Morris, S. L., & Pollard, T. M. 2022. Community gardening and wellbeing: The understandings of organisers and their implications for gardening for health. *Health & Place* 75. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2022.102773>
- Rappe, E. 2019. Viherympäristöt ja puutarhat terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä. Teoksessa Ylilauri, M. & Yli-Viikari, A. (toim.) Kohti luonnollista hyvinvointia. Näkökulmia luontoperustaisen toiminnan kehittämiseen. *Levón-instituutin julkaisuja* 143. Vaasan Yliopisto, 37-51. PDF -tiedosto. Saatavissa: <https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/8172/978-952-476-861-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Spano, Giuseppina, Marina D'Este, Vincenzo Giannico, Giuseppe Carrus, Mario Elia, Raffaele Laforteza, Angelo Panno, and Giovanni Sanesi. 2020. "Are Community Gardening and Horticultural Interventions Beneficial for Psychosocial Well-Being? A Meta-Analysis" *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17, no. 10: 3584. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103584>
- Traill, H. 2021. The idea of community and its practice: Tensions, disruptions and hope in Glasgow's urban growing projects. *The Sociological review (Keele)* Vol. 69 (2), 484 – 499. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://doi-org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/0038026120982272>
- Wood, C.J., Barton, J.L. & Wicks, C.L. 2022. The Impact of Therapeutic Community Gardening on the Wellbeing, Loneliness, and Life Satisfaction of Individuals with Mental Illness. <https://doi.org/10.3390/ijerph192013166>